Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen asiantuntijalausunto sivistysvaliokunnalle: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta (HE 35/2026 vp)

Sivistysvaliokunta 28.4.2026

Yksikön johtaja, FT Salla Venäläinen

KARVI

Arviointikäytänteiden yhtenäistäminen

- Esityksen tavoitteet ovat Karvin arvion mukaan perusteltuja ja tukevat arvioinnin yhdenvertaisuutta ja perusopetuksen laatua.
- Karvin arvioinnit osoittavat, että nykyinen arviointijärjestelmä ei tuota riittävän vertailukelpoisia arvosanoja saman osaamistason oppilaiden välillä.
- Selkeämmät valtakunnalliset linjaukset ovat keskeisiä arviointikäytäntöjen yhtenäistämisessä ja arvosanojen luotettavuuden vahvistamisessa.

KARVI

Opinnoissa etenemisen edellytysten selkeyttäminen

- Karvi katsoo, että arvioinnin kohteet ja niiden painotukset tulisi määritellä nykyistä selkeämmin ja konkreettisemmin Opetushallituksen määräyksissä.
- Kompensaatioperiaatteen soveltamisedellytykset tulee määritellä nykyistä täsmällisemmin.
- Opinnoissa etenemisen lähtökohtana tulisi olla vähimmäisosaamisen saavuttaminen kaikissa oppiaineissa.
- Hyväksytyn suorituksen tulisi olla pääsääntöisesti vuosiluokalta toiselle etenemisen edellytys.
- Hylätyn suorituksen kriteerien selkeyttäminen on keskeistä, jotta osaamispuutteet voidaan osoittaa täsmällisesti ja pedagogisesti perustellusti.

KARVI

Opetussuunnitelman perusteiden kehittäminen kokonaisuutena

- Esitetyt muutokset edellyttävät merkittäviä tarkistuksia perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.
- Aiemmat osittaisuudistukset ovat lisänneet asiakirjan hajanaisuutta ja vaikeuttaneet toimeenpanoa.
- Pitkäjänteisyyden ja vaikuttavuuden näkökulmasta on perusteltua arvioida perusteiden kokonaisuudistuksen tarvetta.
- Kokonaisuudistus voisi tarjota selkeämmän ja johdonmukaisemman pohjan muutosten toteuttamiselle.

KARVI

Toimeenpanon resursointi ja opettajien täydennyskoulutus

- Uudistusten vaikuttava toimeenpano edellyttää riittäviä ajallisia ja taloudellisia resursseja.
- Tarvitaan vahvaa kansallista ja paikallista tukea opetuksen järjestäjille.
- Opettajille suunnattu systemaattinen täydennyskoulutus on keskeistä arviointiosaamisen kehittämisessä.
- Ilman riittävää resursointia ja tukea on riski, että uudistusten tavoitteet eivät toteudu yhdenvertaisesti eri kunnissa ja kouluissa.

KARVI